

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.607/2008/11. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla Dr. Varga István ügyvéd(5900 Orosháza, Táncsics M. u. 18.) által képviselt **BÉKÉS MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT** 5600 Békéscsaba, Derkovits sor 2. szám alatti székhelyű felperesnek - a Bagdi-Kovács Ügyvédi Iroda (ügyintéző : Dr. Bagdi László ügyvéd, 5600 Békéscsaba, Andrássy út 7. I/4.) által képviselt **KÉTEGYHÁZA NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA** 5741 Kétegyháza, Fő tér 9. szám alatti székhelyű alperes ellen szerződésből eredő követelés megfizetése iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2008. november 3. napján kelt 5.P.20.084/2008/12. számú ítélete ellen az alperes 17. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **megváltoztatja** és a keresetet elutasítja.

Az alperes perköltség fizetésére kötelezését mellőzi.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.200.000.- (egymillió-kettőszázezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

A le nem rótt első- és másodfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság a 11.210-5/2003. számú, 2003. január 28-án kelt határozatával az alperes részére engedélyt adott a Kétegyháza nagyközség belterületi csapadékvíz elvezetés II. üteme vízellátási-műveinek a **cég 1** által 2003-ban készített tervek szerinti megépítésére. A belterületi vízrendezés, illetve a gravitációs csapadékvíz-elvezető csatornák létesítése nyolc települést érintett. A felperes és a helyi önkormányzatok a beruházás megvalósításához címzett állami támogatás igénybevétele érdekében együttműködési megállapodást kötöttek. A

felperes és az alperes között 2003. február 4. napján létrejött szerződésben rögzítették, hogy a felperes, mint gesztor a nyolc települést érintő belterületi vízrendezésre címzett támogatási igényt nyújtott be a kedvezményezettek körére, amelynek az alperes is tagja. Megállapították, hogy a műszaki tartalmat a vízjogi engedély és az annak mellékletét képező tervdokumentáció képezi. A helyi önkormányzatok vállalták, hogy a beruházás saját forrását biztosítják, amelynek részét képezi a gesztor által végeztetett tevékenységek költsége is. A perbeli szerződésben az alperes által biztosított saját forrás összegét 22.060.000.- Ft-ban jelölték meg, amelyet az alperes az ott rögzített ütemezés szerint vállalt teljesíteni. A felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a közös beruházás során létrejött, a településen megvalósult vagyont ellenszolgáltatás nélkül a települési önkormányzat tulajdonába adja a műszaki átadást követően.

A 2003. évi LIX. tv. 1. számú mellékletében rögzítettek alapján az 1.617.335.000.- Ft összköltségű beruházáshoz az állam 1.455.606.000.- Ft címzett támogatást biztosított, a saját forrás összegét 161.729.000.- Ft-ban határozva meg.

A kivitelezés befejezését követően a műszaki átadás-átvétel 2005. augusztus 5. napján lezajlott.

Az alperes mindösszesen 10.875.000.- Ft-ot fizetett meg a felperesnek.

A felperes 11.185.000.- Ft és annak 2005. szeptember 1. napjától járó késedelmi kamata, továbbá a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest azzal az indokkal, hogy az alperes a létesítmény átvétele ellenére az őt terhelő fizetési kötelezettségnek csak részben tett eleget. A kivitelező további számláit a felperes rendezte.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a szerződés részét képezte 2195 folyóméter rőzsefonatos partbiztosítás, valamint 58.722 m³ iszap víz alatti kotrásának elvégzése, ezt azonban nem végezték el. Az elmaradt munkák bekerülési költsége 108.750.000.- Ft, az ennek megfelelő 10.875.000.- Ft önrész összegét nem kell megfizetnie.

A Békés Megyei Bíróság P.20.042/2007/15. számú ítéletével a felperes keresetének megfelelő tartalommal marasztalta az alperest.

A fellebbezés folytán eljáró Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.546/2007/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy a peres felek között atipikus, túlnyomórészt a megbízási szerződés jegyeit magán viselő megállapodás jött létre, amely alapján a Ptk. 479. § (2) bekezdése szerint a felperesi megbízót elszámolási kötelezettség terheli. Tekintve, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban a

Pf.II.20.607/2008/11. szám

felperes elszámolási kötelezettsége körében csak a rózsefonatos partbiztosítás és a mederkotrás elmaradását kifogásolta, szakértő bevonásával kizárólag azt kell vizsgálni, hogy e munkák elvégzése a megállapodás alapját képező tervekben szerepelt-e.

A megismételt eljárásban a peres felek nyilatkozataikat változatlanul fenntartották. Az alperes hivatkozott arra is, hogy a felperesnek a pályázati összeg felhasználásáról tételes elszámolást kell adnia, mivel ez az átadás-átvétel során nem történt meg. Ilyen körülmények között nem állapítható meg, hogy ténylegesen milyen munkákat végeztek el és azzal mekkora költség merült fel, pedig csak ennek ismeretében dönthető el, hogy keletkezett-e további fizetési kötelezettsége.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 11.185.000.- Ft-ot, annak 2005. szeptember 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 840.000.- Ft perköltséget. A perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alapján megállapította, hogy az alperes által kifogásolt munkák nem képezték részét a megállapodás alapját képező tervnek. Az alperes a megvalósult munkát átvette, azzal szemben kifogást nem emelt. Olyan adat, amely a szerződés semmisségére utalna, a perben nem merült fel, azt alperes nem is támadta meg, ezért köteles a szerződés szerint őt terhelő még nem teljesített összeg megfizetésére. A szakértő azon megállapítása, amely szerint a szerződés tartalmi szempontból szakmailag kifogásolható, a perben jelentőséggel nem bír.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, amelyben annak megváltoztatásával a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Rámutatott arra, hogy az alperesi beruházás önrészét a felek szerződése 20.988.000.- Ft-ban határozza meg. A szerződésben meghatározott önrész összege a becsült bekerülési költség alapján került megállapításra. Az alperes a tényleges beruházási összeg 10 %-ának megfelelő önrész megfizetését vállalta. Iratellenes az elsőfokú ítélet azon megállapítása, hogy védekezése kizárólag a rózsa fonatos partbiztosítás és mederkotrás elmulasztására korlátozódott, e két munka csupán példálózó jellegű felsorolást jelentett. Valójában már a 2007. április 10. napján kelt ellenkérelmében és további beadványaiban is hivatkozott a felperes elszámolási kötelezettségére, ennek ellenére a bíróság nem kötelezte a felperest elszámolásra. Előadta, hogy **személy1** 2004. június 21. napján kelt emlékeztetőben szereplő nyilatkozata szerint az alperesi beruházásra 87 millió forint + ÁFA, azaz 108.750.000.- Ft állt rendelkezésre. Az alperes az ennek megfelelő összeget megfizette. Érvelése szerint a megismételt eljárásban beszerzett szakértői vélemény igazolja védekezését.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kiemelte, hogy a fellebbezésben írtakkal ellentétben az alperes által a szerződésben

vállalt önerő összege helyesen 22.060.000.- Ft volt, amelyből levonva a teljesített összeget, a követelése megegyezik a keresetben érvényesítettel. Hangsúlyozta, hogy a perben kirendelt szakértő a felperesi előadásnak megfelelően megállapította, miszerint az alperes által kifogásolt munkák nem szerepeltek az engedélyezési tervben és a vízjogi létesítési engedély sem írta azt elő.

A fellebbezés az alábbiak szerint **alapos**.

Az alperes és további hét település önkormányzata a belterületi vízrendezés megvalósítására állami támogatást kívánt igénybe venni. Ennek érdekében együttműködési megállapodást kötöttek a felperessel, amely mint gesztor vállalta a címzett állami támogatás iránti igény benyújtását és a beruházás lebonyolítását. Az együttműködési megállapodás tartalmazza az alperes saját forrás fizetésére vonatkozó kötelezettségvállalását. A perbeli jogvita a szerződésnek az alperesi kötelezettségvállalásra vonatkozó rendelkezése értelmezésével dönthető el.

A szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kell (Ptk. 207. § (1) bekezdés).

A szerződés értelmezésénél kiindulási pont a szavak általános jelentése, nyelvtani értelme, de vizsgálni kell az eset összes körülményeit, a teljes tényállást, mindazt, ami a nyilatkozó akaratát felismerhetővé teszi. A konkrét esetben az együttműködési szerződés tartalmának, a szerződő felek tényleges szerződési akaratának megállapítása során nem hagyható figyelmen kívül, hogy a szerződéskötésre a belterületi vízrendezés lebonyolításához szükséges állami támogatás igénybevételével kapcsolatos eljárás részeként került sor. A címzett támogatás igénybevételére vonatkozó szabályokat a perrel érintett időszakban a 9/1998. (I.23.) Korm. rendelet tartalmazta. E jogszabály számos olyan dokumentum csatolását írta elő (megvalósíthatósági tanulmány, elvi vízjogi engedély, a saját forrásra vonatkozó költségvállaló nyilatkozat, stb.), amelyek ismeretében került a döntést hozó abba a helyzetbe, hogy határozzon a támogatás odaítéléséről. Jelen esetben az állami támogatás igényléséhez csatolandó iratok közül a műszaki tartalmat hordozó dokumentumok csupán a beruházás becsült költségét tartalmazták, a tényleges kivitelezési költség csak a pályázat kedvező elbírálását követő közbeszerzési eljárás lefolytatását követően került meghatározásra. Nem lehetett ismert a peres felek előtt az együttműködési szerződés megkötésekor az elnyerni kívánt állami támogatás összege sem, hiszen arról az Országgyűlés csak hónapokkal a szerződéskötés után, a pályázatok benyújtását követően döntött. Tudott volt viszont mindkét fél részéről, hogy pályázatuk sikerének egyik feltétele a saját forrás vállalása. A fentiekén túl nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény sem, hogy a címzett állami támogatás elnyerésére irányuló pályázat tárgyát képező beruházás az alperesi nagyközségen kívül további hét települést is érintett. Mindezt értékelve az ítéltábla álláspontja szerint az együttműködési szerződés megkötése során a felek abban állapodtak

Pf.II.20.607/2008/11. szám

meg, hogy a pályázat sikere esetén az alperes megfizeti a pályázat tárgyát képező beruházás állami támogatással nem fedezett költségének az alperesi településen megvalósuló vízrendezési munkákkal arányos részét. Az alperes fizetési kötelezettségeként feltüntetett összeg azt a célt szolgálta, hogy egyrészt igazolt legyen a pályázató felé a beruházási költségekhez való önerős hozzájárulás, másrészt, hogy az alperes gazdálkodása során tervezni tudja a saját forrásból teljesítendő költség-részt. A fentebb részletezett bizonytalansági tényezők miatt azonban ez az összeg csak tájékoztató jellegű lehetett. Mindezek alapján tehát az alperes fizetési kötelezettsége nem az együttműködési szerződésben rögzítettekkel megegyező, hanem a ténylegesen megvalósult beruházás költségéhez igazodik. Arra helytállóan hivatkozik a felperes, hogy az 1992. évi LXXXIX. tv. csak a céltámogatások, illetve az 1. § (1) bekezdés b) pontjában megjelölt címzett támogatások tekintetében rendelkezik a saját erő mértékéről, míg az egyéb címzett támogatásokat illetően azt nem határozza meg. Ugyanakkor a 2003. évi LIX. tv.-ből a 10 % mértékű saját forrás biztosítására lehet következtetést levonni, a törvény ugyanis a saját forrás mértékét a teljes beruházás költségének megközelítőleg 10 %-ában határozta meg. Mindezek alapján az alperes a Kétegyháza nagyközség területén megvalósult beruházás - a felperes által végeztetett egyéb tevékenységét is magában foglaló - összköltsége 10 %-ának megfelelő összegű saját forrás megfizetésére köteles.

Az ítélet tábla Pf.II.20.546/2007/4. számú végzésében már kifejtette azon álláspontját, miszerint a perbeli megállapodás olyan atipikus szerződésnek minősül, amely a megbízáshoz áll közel, ezért arra a megbízási szerződésre irányadó szabályokat kell alkalmazni.

A megbízottnak a megbízási szerződés megszűnésekor számot kell adnia megbízotti tevékenységéről (Ptk. 479. § (1) bekezdés). A megbízottat az elszámolási kötelezettség a törvény rendelkezése folytán terheli, ezért téves az a felperesi érvelés, miszerint az alperes ezzel összefüggésben igényt csak akkor érvényesíthet, ha számadási kötelezettség megállapítása iránt viszontkeresetet terjeszt elő. Nincs eljárásjogi akadálya annak, hogy az alperes a keresettel szembeni ellenkérelmében hivatkozzon arra, hogy a felperes az elszámolásra irányuló jogszabályi kötelezettségét elmulasztotta.

Az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt a felperest nem hívta fel az elszámolásra annak ellenére, hogy a megismételt eljárásban az alperes már nem csupán a rögzefonatos partbiztosítás és a mederkotrás elmaradását kifogásolta, hanem kérte a felperes elszámolásra kötelezését is (2., 9. számú előkészítő irat).

Tekintettel arra, hogy - a fentiekben kifejtettek szerint - az alperes által fizetendő önrész összege az alperesi településen ténylegesen megvalósult beruházás

költségéhez igazodik, az ítéltábla megalapozottnak találta az alperes részéről támasztott elszámolási igényt. Az elszámolás szükségességét támasztja alá az az alperes által csatolt, a 2004. július 21. napján megtartott kivitelezési egyeztetésről készült emlékeztető is, amely arra utal, hogy nem valósult meg olyan értékű beruházás, amely a felperes által követelt összeget megalapozná. Az emlékeztető ugyanis rögzíti a kivitelező **cég2** képviselője, **személy1** azon nyilatkozatát, miszerint a Kétegyháza nagyközség belterületi vízrendezés II. ütem munkálatainak fedezetére nettó 87.000.000.- Ft állt rendelkezésre.

Mindezek alapján a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az elvégzett beruházások nagyságára, illetve a felmerült egyéb költségekre figyelemmel az alperesnek a kereset szerinti tartozása áll fenn. E bizonyítás körében az ítéltábla a Pp. 141. § (6) bekezdésére történő figyelmeztetéssel hívta fel a felperest arra, hogy csatoljon a perbeli beruházásra vonatkozó részletes, az egyes munkarészeket tételesen feltüntető kivitelezői számlát. A felperes e felhívásnak nem tett eleget, csak a kivitelező által, összesen 1.483.988.000.- Ft összegről kiállított három számlát és annak kiegyenlítésére vonatkozó okirati bizonyítékokat terjesztette be, ez azonban a nyolc települést érintő beruházás összköltségére vonatkozik. Abból nem állapítható meg, hogy az alperesi településen végzett munkálatokra milyen összeget fordítottak, így módon az elszámolásként nem fogadható el. Ennek hiányában pedig nem bizonyított a felperesi követelés összege.

A 2005. július 5. napján készült műszaki átadás-átvételi és üzembehelyezési jegyzőkönyv nem pótolja az elszámolást, mivel abban szintén a kivitelező bruttó vállalkozási díjának összege került feltüntetésre, de településenkénti lebontást nem tartalmaz. A kifejtettekre figyelemmel a per eldöntése szempontjából nem bír jelentőséggel, hogy az el nem végzett mederkotrás és rőzsefonatos partbiztosítás szerepelt-e a szerződéskötési tervdokumentációban. Ezért csupán megjegyzi az ítéltábla, hogy a szakértői véleményből kitűnően az ezzel kapcsolatos dokumentáció ellentmondásos, hozzá nem értő részére azt a látszatot kelthette, hogy mindkét munka része a beruházásnak. Nem volt tehát minden alapot nélkülöző az alperes ezzel kapcsolatos, a szakértői bizonyítás alapján eredménytelennek bizonyult védekezése.

Mindezek alapján a felperes bizonyítottság hiányában további követelést nem érvényesíthet megalapozottan az alperessel szemben a beruházást illetően. Erre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította. A pereszes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes első- és másodfokú perkötségének a megfizetésére, amely az általa előlegezett 281.184.- Ft szakértői díjból, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet alapján megállapított ügyvédi munkadíjból áll.

Pf.II.20.607/2008/11. szám

A felperes az Itv. 5. § (1) bekezdés b) pontja alapján személyes illetékmentességben részesül, ezért a le nem rótt első- és másodfokú eljárási illetéket az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 14. §-a alapján a 13. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az állam viseli.

S z e g e d , 2009. április 22.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr.Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr.Kiss Gabriella sk.
táblabíró